

Práce s interprety

Tlumočnické není trénovaný v terapii, ale její průběh zákonitě ovlivňuje. Pro některé klienty může být v jeho přítomnosti těžší vyjadřovat myšlenky, které mu připadají dětské, trapné nebo zvrácené. To se může týkat i například vyjadřování politických/náboženských názorů, zejména jedná-li se o krajana. Klient se také může bát, že bude svým krajanem vnímán jako blázen (dáno odlišným způsobem vnímání psychických problémů v rámci dané kultury).

Na druhou stranu může být tlumočnické klientem vnímán i jako velká opora/podpora ve vyjadřování myšlenek, pocitů. Někteří zdrženliví klienti s příchodem tlumočnické pookřejí.

Tlumočnické postoj ke klientovi ovlivňuje atmosféru při terapii, což terapeuti ne vždy oceňují. Může vznik terapeutického vztahu usnadňovat, ale i ztěžovat.

Tlumočnické znalost kulturního prostředí většinou terapeutickému procesu napomáhá. Také tlumočnické pohlaví ovlivňuje průběh terapie, zejména při potřebě rozebírat sexuální problémy klienta.

Dále se objevují různé formy přenosů. Klient, který má pocit, že mu terapeut nerozumí, může vybijet svou frustraci na tlumočnické. Stejně tak terapeut může ventilovat své pocity ke klientovi na tlumočnické.

Někdy se může stát, že se klient s něčím svěří tlumočnické, ale naléhá, aby se to terapeut nedozvěděl.

Dále samozřejmě může docházet k nepřesnostem či zkreslením při překladu, např. u slov, která nemají v dané řeči ekvivalent. Tlumočnické také někdy změni otevřenou otázku v uzavřenou, přidávají své vlastní komentáře atd.

Doporučení:

Je potřeba vybrat tlumočnické, kterému klient může důvěřovat. Je třeba zohlednit etnické a politické otázky. Zároveň by měl být tlumočnické co nejneutrálnější a neobjektivnější, proto nejsou vhodné klientovi blízcí. Tlumočnické by měl být empatický a respektovat klienta, ne povýšený a netrpělivý.

Dále si musí terapeut s tlumočnické vybudovat nějaký pracovní vztah, informovat tlumočnické o základních principech terapeutického přístupu, např.:

- že má dělat klient rozhodnutí sám za sebe
- že jsou všechny informace důvěrné
- že ticho v terapii má své místo

Dále je tlumočnickův poučen:

- že má překládat pokud možno co nejvíc doslovně
- překládat jednotlivé věty jednu po druhé, hned jak zazněly a nedělat jejich shrnutí
- nesnažit se „zesrozumitelnit“ případné nekoherentní myšlenky klienta

Také je užitečné tlumočnickovi před terapií nastínit cíle sezení. Ověřit si, zda lze některé témata (např. sexuální) tlumočit do jeho řeči. Po sezení lze probrat tlumočnickovy emoce v průběhu sezení a jeho případné potíže při překladu.

Terapeut může upřednostňovat práci s jedním tlumočnickem. Přesto je dobré tlumočnicka někdy i u téhož klienta prostřídat, protože může klienta podnítit v jiném způsobu uvažování.

Samotné tlumočení mohou zkreslovat i tlumočnickovy vlastní životní zkušenosti (např. vlastní traumata), která způsobí, že tlumočí nepřesně, vyhýbá se určitým tématům, aby sám sebe ochránil. Může se například vyjádřit, že je pro klienta toto téma příliš stresující, ačkoliv to tak vnímá hlavně on sám.

Před zapojením nového tlumočnicka do terapie je vhodné pro snížení klientovi úzkosti, když se mohou s klientem nejdříve seznámit v neformálním prostředí.

Práce s tlumočnickem také napomáhá terapeutovi lépe poznat specifika určité kultury. Emoční reakce tlumočnicka (např. stud, překvapení atd.) v průběhu sezení jsou často důležitým zdrojem informace pro terapeuta. Z tlumočnicka se v podstatě stává bi-kulturní koterapeut. Je třeba důkladný trénink pro jejich zaškolení.

Zdroj: Counselling and therapy with refugees and victims of trauma (Guus van der Veer)

Překlad: Hana Vašatová

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

**PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST**
www.esfcr.cz